

A BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA DOKTORI ÜGYEKRE IRÁNYADÓ ELJÁRÁSRENDJE

Biológiai Tudományok Osztálya

Az osztályhoz tartozó, doktori ügyekben eljáró bizottságok:

Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság,
Molekuláris Biológiai, Genetikai és Sejtbiológiai Tudományos Bizottság,
Neurobiológiai Tudományos Bizottság,
Ökológiai Tudományos Bizottság,

További doktori ügyekben eljáró bizottságok:

Antropológiai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Biofizikai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Bioinformatikai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Immunológiai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Mikrobiológiai Osztályközi Tudományos Bizottság.

Tartalomjegyzék

Biológiai Tudományok Osztálya	1
Ügyrend	3

Ügyrend

AZ MTA BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK AZ MTA DOKTORA TUDOMÁNYOS CÍM MEGSZERZÉSÉÉRT INDÍTOTT ELJÁRÁSBAN VALÓ KÖZREMŰKÖDÉSÉRŐL

Ezt az Ügyrendet a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvénnyel, a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Alapszabályával és Ügyrendjével, az MTA Doktori Szabályzatával 33/2018.[V. 7.] KGY határozat), valamint Doktori Tanácsának Eljárási Szabályzatával és Ügyrendjével együtt kell alkalmazni.

I.

Eljárási szabályok

A doktori ügyekben eljáró és közreműködő testületek és személyek

(D. Sz. II. fejezet 7. §, 13. -14. §)

1. §

(1) Az MTA doktora tudományos cím megszerzéséért indított eljárásban (a továbbiakban: doktori eljárás) testületként jár el az MTA Biológiai Tudományok Osztálya (a továbbiakban: osztály) és az osztály tudományos bizottságai (a továbbiakban: bizottság), amelyek a következők:

Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság,
Molekuláris Biológiai, Genetikai és Sejtbiológiai Tudományos Bizottság,
Neurobiológiai Tudományos Bizottság,
Ökológiai Tudományos Bizottság,
Antropológiai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Biofizikai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Bioinformatikai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Immunológiai Osztályközi Tudományos Bizottság,
Mikrobiológiai Osztályközi Tudományos Bizottság.

(2) A doktori eljárásban a jelen Ügyrendben, illetve a vonatkozó akadémiai szabályozásokban külön meghatározott esetekben saját hatáskörében járhat el az osztály elnöke, a bizottság elnöke és az előterjesztők.

(3) A doktori eljárásnak az osztályt érintő ügyszakában az eljárással kapcsolatos szervezési és végrehajtási feladatokat az osztály titkára – az MTA Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) Titkárságával együttműködve – látja el.

Az eljárás megindítása

(D. Sz. III. fejezet 24. §, 29.§, 30. §)

2. §

Az osztály doktori ügyben a Doktori Tanács elnökének az osztály elnökéhez címzett megkeresésére jár el. A megkereséshez a kérelmező által benyújtott valamennyi iratot (a továbbiakban: iratok) a Doktori Tanács Titkársága küldi meg az osztálynak, és biztosítja a kérelmező elektronikus úton beküldött irataihoz való hozzáférést.

Illetékesség

(D. Sz. III. fejezet 29-31.§)

3. §

(1) Az osztály elnöke a Doktori Tanács elnökének megkeresését – a beérkezésétől számított 15 napon belül – megvizsgálja abból a szempontból, hogy az eljárás lefolytatására az osztály tudományág szerint illetékes-e. Inter- és multidiszciplináris pályázat esetén az osztály határideje 30 nap.

(2) Az illetékesség vizsgálata során a D. Sz. rendelkezéseit (III. fejezet 29-31.§) kell alkalmazni.

(3) Ha az osztály elnöke megállapítja az osztály illetékességét az eljárásra, kijelöli az ügy előkészítésére a kérelmező által megjelölt tudományos bizottságot, és az iratokat megküldi a bizottság elnökének.

4. §

A tudományos bizottság nevében a bizottság elnöke az iratok kézhezvételétől számított 15 napon belül nyilatkozik a bizottság illetékességéről a DSZ III. fejezet 30. § (1) (2) és (3) bekezdése szerint (amennyiben a bizottság illetékesnek tartja magát, elindítja a doktori habitusvizsgálati eljárást; ha illetékességének hiányát állapítja meg, a kérelmet visszaküldi az osztálynak). E határidő elteltével – ha a bizottság elnöke nyilatkozatot nem tesz – a bizottságot illetékesnek kell tekinteni az eljárás lefolytatásának előkészítésére. Az osztály elnöke a habitusvizsgálati illetékességéről szóló nyilatkozatát megküldi a Doktori Tanács elnökének. (DSZ. III. fejezet 30. § (4)) Ha a bizottság illetékességének hiányát állapítja meg, állásfoglalását érdemi indoklással köteles ellátni. Inter- és multidiszciplináris pályázat esetén az illetékességre vonatkozó alapelveket, döntéseket és nyilatkozatokat a DSZ. II. fejezet 16.§ és a III. fejezet 30. § szabályozza.

A tudományos bizottság feladatai

(D. Sz. II. fejezet 14. §, III. fejezet 33. §)

5. §

(1) A bizottság az osztály elnökének kijelölése alapján jár el, és látja el a D. Sz. II. fejezet 14. §-ban meghatározott feladatokat. Osztályközi Tudományos Bizottság illetékessége esetén a benyújtott doktori pályázat az osztályközi tudományos bizottságot működtető tudományos osztály Doktori Ügyrendje alapján kerül elbírálásra.

(2) A bizottság a doktori kérelemben foglaltak vizsgálatát az iratok hozzá való beérkezéséről számított 90 napon belül folytatja le, amiből az előterjesztőknek 45 nap áll rendelkezésükre előterjesztésük elkészítésére. A bizottság érdemi állásfoglalását a jelzett határidőn belül írásban közli az osztállyal. (D.Sz. III. fejezet 33.§ (1))

A tudományos bizottság eljárása

(D. Sz.II. fejezet 14. §, 17- 19. §, 21.§, III. fejezet 33. §)

6. §

(1) A doktori eljárásban a kérelmező tudományos tevékenységének vizsgálatát és annak eredményeit az ügyben eljáró testületek számára (a bírálóbizottság előtt lefolytatandó nyilvános vita kivételével) az előterjesztők mutatják be. A tudományos bizottság elnöke az iratokat – előterjesztés elkészítése érdekében – a bizottság szakmailag illetékes két tagjának (előterjesztők) adja át. Az előterjesztők előterjesztésüket a kérelmező tudományos munkásságáról, az eljárás lefolytatásának lehetőségéről (D. Sz. III. fejezet 24§) és a lehetséges hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottságról egymástól függetlenül, írásban nyújtják be a bizottságnak. Rövid értekezés benyújtása esetén a kérelmező korábbi tudományos teljesítményét publikációi alapján elemzik. Indokolt esetben az egyik előterjesztőnek olyan szakember is felkérhető, aki nem tagja a bizottságnak.

(2) A bizottság elnöke felkéri az előterjesztőket, hogy a kérelmező által benyújtott *Közleményjegyzék*, *Publikációs adatlap* és *Tudományos közéleti adatlap* adatait tételesen értékeljék a D. Sz. III. fejezet 33. § (2), (5) -(8) körében az alábbi szempontok alapján:

- Ellenőrizték, hogy a *Publikációs adatlap* számadatai megegyeznek-e a *Közleményjegyzék* és a *Hivatkozási jegyzék* adataival („igen/nem”), ha nem, adják meg, melyik tétel nem azonos a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) által nyilvántartott adatokkal.
- Véleményezzék a pályázó *Tudományos munkásságának összefoglalása* alapján a pályázat tudományos értékének súlyát, és adjanak róla számszerű, 1–5 fokozatú értékelést is (5 a legmagasabb).
- Nyilatkozzanak róla, hogy a habitusvizsgálathoz kért adatok értékelhetők-e, esetleg hiányosak, nem bizonyítottak vagy félreérthetők-e. Ha habitusvizsgálathoz kért valamennyi információ rendelkezésre áll, arról is egyértelmű nyilatkozat szükséges. Az *Adatlapok* minden pontját véleményezni kell. Ezeken kívül *összességében* értékeljék a kérelmező szakmai/tudományos és tudományos közéleti aktivitását. Mindkét szempontot „kiemelkedő”, „megfelelő” vagy „nem megfelelő” minősítéssel értékeljék.
- Ismertessék a kérelmező tudományometriai adatait, nyilatkozzanak róla, hogy a *Publikációs adatlap*on feltüntetett adatok alapján a pályázó tudománymérési értékei megfelelnek-e a követelményeknek. Ha igen, értékeljék a publikációs aktivitást („kiemelkedő”, „megfelelő”, „nem megfelelő”).
- Értékeljék a pályázó tudományos munkájának *idézetttségét* („kiemelkedő”, „megfelelő”, „nem megfelelő”).

(3) A D. Sz. III. fejezet 33. § (2) , (4) bekezdés alapján a vizsgálat során nem kerül sor a doktori mű érdemi részletes vizsgálatára; a mű formájával és tartalmával csak annyiban kell foglalkozni, hogy annak alapján megállapítható legyen,

- a) a kérelmező helyesen jelölte-e meg a szakterületet;
- b) a doktori mű elbírálásra formailag alkalmas-e;
- c) rövid értekezés benyújtása esetén annak alapján az eljárás lefolytatható-e;
- d) kik azok a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottsági tagok, akik leginkább részt vehetnek a doktori bírálati eljárásban.

A pályázat elbírálása során felmerült összeférhetetlenségi, tudományetikai, illetve eljárási kérdésekben a D. Sz. II. fejezet 21.§ -a szerint kell eljárni.

(4) A bizottság valamennyi tagjának legalább 8 nappal az ülés előtt elektronikus vagy írásos formában meg kell küldeni az előterjesztők előzetesen írásban benyújtott véleményét, a kérelmező tudományos munkásságának összefoglalását, publikációs jegyzékét és hivatkozási jegyzékét, valamint biztosítani kell számukra a kérelmező által elektronikusan benyújtott anyaghoz való hozzáférést is.

(5) A bizottság az előző bekezdésekben említett előterjesztéseket érdemben tárgyalja, és különösen a következő kérdésekben foglal egy mástól elkülönítve állást:

- a) a kérelmezőnek (D. Sz. I. fejezet 1. § (1) bekezdés szerinti tudományos munkássága alapján adományozható-e doktori cím,
- b) a benyújtott doktori mű megfelel-e az előírt követelményeknek (D. Sz. II. fejezet 23. §),
- c) javasolja-e az osztálynak rövid értekezés alapján az eljárás lefolytatását,
- d) kik legyenek a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság tagjai.

Ennek során a tudományos bizottság a benyújtott értekezés érdemi részletes vizsgálatát mellőzi; az értekezés tartalmával annyiban foglalkozik, hogy az elbírálásra formailag alkalmas vagy alkalmatlan-e (ennek keretében nyilatkozik arról, hogy a benyújtott értekezés nem ugyanazon dolgozat-e, amelynek alapján a pályázó korábban PhD- vagy kandidátusi tudományos fokozatát, illetve habilitációs címét szerezte), illetőleg rövid értekezés alapján az eljárás lefolytatható-e. Az a) és b) pontban foglaltak szerinti állásfoglalást indoklással kell ellátni.

(6) A tudományos bizottság a kérelmező meghallgatását rendelheti el (D. Sz. III. fejezet 33. § (13) bekezdés), ha

- azt az előterjesztések tárgyalásakor szükségesnek tartja,
- az az előterjesztések meghallgatása után szükségesnek látszik.

(7) A doktori eljárásban a tudományos bizottság ülése az Asz. 40. § (7) bekezdése és a D. Sz. II. fejezet 14. § (4) bekezdése értelmében akkor határozatképes, ha jelen van rajta

- a) az ügy összes előterjesztője,
- b) a doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele azzal, hogy a szavazásra jogosultak számából le kell vonni azokat a tagokat,
 - akikkel szemben az eljárásban elfogultság vagy összeférhetetlenség áll fenn,
 - akik tartósan külföldön tartózkodnak,
 - akik 70 éven felüliek, amennyiben nincsenek jelen,

c) azoknál a bizottságoknál, ahol a doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele kevesebb mint hét fő, a határozatképességhez szavazati joggal rendelkező minimum hét fő jelenléte szükséges.

(8) A tudományos bizottság az előterjesztők előzetesen írásban benyújtott véleménye ismeretében tárgyalhatja az ügyet. A bizottság álláspontjának kialakítását szolgáló ülésen a bizottság valamennyi, de legalább hét tagja részt vesz a D.Sz. 21.§ figyelembevételével, azonban csak a D. Sz. II. fejezet 14. §-ának (4) bekezdésében megjelöltek szavaznak. A távollevők esetében az elektronikus szavazás a doktori eljárás bizottsági ügyszakában nem alkalmazható.

A tudományos bizottság

- a doktori habitusról és annak alapján a doktori mű bírálati eljárásra bocsátásáról 1–5 pontos rendszerű szavazással alakítja ki a véleményét. A szavazás eredménye akkor pozitív, ha a pontok száma meghaladja a szavazásban részt vevők által adható legnagyobb összesített pontszám 70%-át.
- szavazással alakítja ki véleményét a rövid értekezés alapján lefolytatható eljárás engedélyezéséről. Érvényes döntéshez a szavazásban részt vevők 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges.

Ha minden értékelés eredménye pozitív, akkor a tudományos bizottság javasolja a doktori mű bírálati eljárásra bocsátását.

(9) A tudományos bizottság nyílt szavazással („igen/nem”) dönt ügyrendi és eljárási kérdésekről, a hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottság személyi összetételéről szóló javaslatról. Szavazategyenlőség esetén a bizottság elnökének a szavazata dönt. Ha a bizottság egy szavazati jogú tagja titkos szavazást kér, azt el kell rendelni.

(10) Az állásfoglalást akkor lehet teljesnek tekinteni, ha mind a (8) bekezdésben részletezett titkos, mind pedig a (9) bekezdésben részletezett a hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottság személyi összetételéről szóló nyílt szavazás ugyanazon a bizottsági ülésen érvényesen lezajlott.

(11) Az ülésre tanácskozási joggal meg kell hívni a DT illetékes tagját is. (DSZ. II. fejezet 14.§ (6) bekezdés)

A tudományos bizottság állásfoglalása

7. §

(1) A hivatalos bírálókról és a bírálóbizottság személyi összetételéről az eljárásra bocsáthatóság vizsgálata után akkor is állást kell foglalni, ha a bizottság alkalmatlannak tartja a kérelmezőt a doktori cím megszerzésére. Lehetőség szerint valamennyi hivatalos bíráló és a bírálóbizottsági tisztségviselő és tag helyettesítésére is tartalék tagot kell kijelölni.

(2) A tudományos bizottság állásfoglalásának azt a részét, amely a pályázó tudományos munkásságának értékeléséről, a doktori mű formai követelményeknek való megfeleléséről, valamint a rövid értekezés alapján lefolytatható eljárásról szól (a D. Sz. III. fejezet 23. §-a (5) bekezdésnek megfelelően), szakmai indoklással kell ellátni. Nem kell indokolni a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételére vonatkozó javaslatot.

(3) A tudományos bizottság üléséről emlékeztetőt kell készíteni, amelynek kötelező tartalmi elemei: az ülés határozatképességének megállapítása, a határozathozatalhoz szükséges minimális szavazati szám, az előterjesztők személye, a szavazásra feltett kérdés, a szavazást megelőző vitában elhangzó érvek, a szavazás eredménye.

(4) A tudományos bizottság üléséről az emlékeztetőt a bizottság titkára készíti el. A bizottság állásfoglalását annak indoklásával együtt az emlékeztetőbe kell foglalni. A bizottság állásfoglalását – vagyis az ülésről szóló emlékeztetőből szerkesztett kivonatot – a bizottság elnöke és titkára írja alá, s azt az ülést követő 15 napon belül az előterjesztők írásos véleményével együtt feltölti a doktori eljárás internetes rendszerébe és megküldi az osztály elnökének.

Az osztály eljárása

(D. Sz.II. fejezet 13.§, III. fejezet 34. §)

8. §

(1) Az osztály a tudományos bizottság állásfoglalását – a beérkezésétől számított 60 napon belül – ülésen tárgyalja. Az ügy előterjesztésére az osztály elnöke – ésszerű határidő megjelölésével – az osztály szakma szerint illetékes egy tagját (a továbbiakban: osztály-előterjesztő) kéri fel. Szükség esetén MTA doktora címmel rendelkező külső szakértőt kér fel.

(2) Az osztály-előterjesztő írásba foglalt előterjesztését, átadja az osztály elnökének.

(3) Az osztály elnöke megvizsgálja az előterjesztést abból a szempontból, hogy tárgyalásra alkalmas-e.

a) Ha az osztály elnöke az előterjesztést tárgyalásra alkalmasnak tartja, felveszi a következő ülés napirendjére, és az osztály titkára közreműködésével gondoskodik róla, hogy az érdemi döntéshez szükséges dokumentumokat az osztály-előterjesztő írásos véleményét, a tudományos bizottság javaslatát a habitusvizsgálatról (amelynek része a bizottsági előterjesztők véleménye is), a kérelmező tudományos előéletét, publikációs és hivatkozási listáját és az érdemi döntéshez szükséges valamennyi iratot – elektronikusan vagy papíralapon az osztály valamennyi tagja az ülés előtt legalább 8 nappal megkapja.

b) Ha az osztály elnöke az előterjesztést nem tartja tárgyalásra alkalmasnak, az osztály-előterjesztőt véleménye kiegészítésére hívhatja fel – megjelölve annak hiányosságát, továbbá a kérelem megítélésére egy további osztály-előterjesztőt is felkérhet azzal, hogy előterjesztését 30 napon belül készítse el. Az ügy tárgyalására akkor kerülhet sor, ha mindkét előterjesztést benyújtották; ilyen esetben az osztály a tudományos bizottság állásfoglalását az előterjesztések beérkezésétől számított 30 napon belül tárgyalja.

(4) Ha az ügyben két előterjesztés készült, azok csak együttesen tárgyalhatók.

(5) Az osztály-előterjesztő véleményezi a tudományos bizottság előterjesztését, nyilatkozik róla, hogy a tudományos bizottság megfelelően járt-e el a habitusvizsgálati eljárás során, valamint arról, hogy a doktori pályázat teljesíti-e az osztály minimumkövetelményeit, és azt a tudományos bizottsági előterjesztők értékelték-e. Az osztály-előterjesztő nyilatkozik a bizottsági tárgyaláson felmerült szakmai vitákról, az esetleges ügyrendi vagy etikai kérdésekről is.

(6) Az osztály ülésére – tanácskozási joggal – a tudományos bizottság előterjesztőit meg lehet, elnökét meg kell hívni.

9. §

(D. Sz. II. fejezet 13 §., III. fejezet 23§)

(1) Az osztály ülésén az osztály-előterjesztő nyilatkozik róla, hogy írásbeli előterjesztését fenntartja-e.

(2) Az osztály-előterjesztő nyilatkozata után az osztály elnöke megnyitja a vitát. Az osztály-előterjesztő először az osztály tagjainak kérdéseire válaszol. Ezt követi a kérelmező tudományos munkásságáról szóló érdemi vélemény kifejtése.

A doktori eljárásban a tudományos osztály ülése akkor határozatképes (Ü. 27. § (11) bekezdés és D. Sz. II. fejezet 13. § (4) bekezdés), ha azon jelen van

a) az ügy (összes) osztály-előterjesztője,

b) a szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele azzal, hogy a szavazásra jogosultak számából le kell vonni azokat a tagokat,

– akikkel szemben az eljárásban elfogultság vagy összeférhetetlenség áll fenn,

– akik tartósan külföldön tartózkodnak,

– akik 70 éven felüliek, ha nincsenek jelen.

(3) Az előterjesztés tárgyalását követően az osztály elnöke titkos szavazást rendel el. A tudományos munkásság érdemi megítéléséről az osztály a D. Sz. 13. §-ának (4) bekezdése szerint szavazati joggal rendelkező tagjai titkos szavazással, „igen/nem” szavazatokkal döntenek. Az érvényes döntéshez a jelen lévő szavazásra jogosultak 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges.

(4) A rövid értekezés szerinti elbírálást az a pályázó kérheti, aki jelentős hatást gyakorolt tudományterülete fejlődésére, új kutatási irány(oka)t nyitott meg, amely(ek)ről számos, a szakmában élenjáró nemzetközi folyóiratban közölt cikk, review és /vagy rangos nemzetközi kiadónál megjelent idegen nyelvű tudományos könyv, és ezekre kapott jelentős számú érdemi hivatkozás tanúskodik. A pályázó publikációs és citációs mutatói jelentősen meghaladják az előírt minimum-követelményeket. A rövid értekezés alapján lefolytatható eljárás engedélyezéséről „igen/nem” szavazatokkal kell dönten; rövid értekezés alapján akkor folytatható le az eljárás, ha a jelen lévő szavazásra jogosultak 50 százalékot meghaladó többsége egynemű szavazatával mellette dönt.

(5) Az állásfoglalást és érdemi indokait írásba kell foglalni. A szavazás után az állásfoglalás indokait az osztály elnöke szóban foglalja össze. Az állásfoglalás tartalmát és az indoklást – a megbeszélés során elhangzottak alapján – az osztály titkára foglalja írásba, és az osztály elnöke hagyja jóvá.

(6) Ha a szavazásban részt vevő osztálytag a szavazással kialakított állásfoglalással nem ért egyet, vagy ha az előző bekezdésben említett elnöki összefoglalóban foglaltakat lényegesen másképpen tartja megalapozottnak, az ülést követő 8 napon belül írásban különvéleményt nyújthat be. A különvéleményt az osztály állásfoglalását tartalmazó irathoz kell csatolni.

A hivatalos bírálók és a bírálóbizottság kijelölése

(D. Sz. II. fejezet 17-18. §, III. fejezet 36. §)

10. §

(1) A doktori bírálati eljárás a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság felkérésével indul. A hivatalos bírálókat a Doktori Tanács (annak titkára), a bírálóbizottság tagjait a Doktori Tanács Titkárságának vezetője kéri fel, az összeférhetetlenség és elfoglaltság szabályainak (D. Sz. II. fejezet 21. §) figyelembevételével. A bírálóbizottság kijelölésével az osztály a doktori műben foglalt tudományos eredmények minősítésére vonatkozó szakmai döntési illetékességét a bírálóbizottságra ruházza át.

(2) Indokolt esetben hivatalos bírálóként legfeljebb egy külföldi szakember is megbízható (D. Sz. II. fejezet 18.§).

(3) Hivatalos bírálónak az osztály három, szakterületileg illetékes opponenst (és két tartalékot) jelöl ki. Közülük legfeljebb egy lehet PhD-fokozattal rendelkező, amennyiben az érintett szakterületnek megfelelő akadémikus vagy MTA doktora címmel rendelkező személyekből a három kötelezően előírt bíráló nem állítható ki. Az osztálynak kikötései lehetnek arra vonatkozóan, hogy melyik hivatalos bíráló helyett melyik tartalék bíráló járhat el, ekkor határozatában erről kifejezetten rendelkeznie kell.

(4) Az előterjesztő eltérhet a bizottság javaslatától: ha mást javasol a feladat ellátására, azt az osztály ülésén szóban köteles indokolni.

(5) Az osztály a hivatalos bírálók személyéről, a bírálóbizottság személyi összetételéről nyílt szavazással, „igen/nem” szavazatokkal, egyszerű többséggel dönt. Döntését nem kell indokolnia.

11. §

(1) Az osztály elnöke egyetlen iratba foglalva küldi meg a Doktori Tanács elnökének az osztály állásfoglalását, amely általában három, rövid értekezés benyújtása esetén négy részből áll:

a) javaslat a doktori habitusvizsgálat eredménye alapján a kérelmező tudományos munkásságának megítéléséről és a bírálati eljárás lefolytatásáról;

b) nyilatkozat arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye van-e olyan kiemelkedő és nagy hatású, hogy a doktori eljárás rövid értekezés alapján is lefolytatható;

c, döntés a doktori mű formai alkalmasságáról (nyílt szavazás igen-nem)

d) a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak kijelölése.

Csatolja az osztály-előterjesztő írásos előterjesztését. Megküldi továbbá az osztály az ügyben eljáró doktori bizottságának a kérelmező habitusvizsgálati eljárását tartalmazó állásfoglalását a szavazás részletes eredményével, valamint a bizottsági ügyszakban eljáró két előterjesztő írásos véleményét.

(2) A Doktori Tanács elnöke tájékoztatja az osztály elnökét arról, hogy az eljárás engedélyezéséről és a vitára bocsátásról a Doktori Tanács milyen döntést hozott.

A DOKTORI VÉDÉS SZAKASZA

A doktori védeés a D. Sz. III. fejezet 41–43. §-a szerint történik.

Eljárás a nyilvános vita után

(D. Sz. III. fejezet 44. §)

12. §

(1) A nyilvános vita után – három napon belül – a bírálóbizottság elnöke a bírálóbizottság írásba foglalt és indoklással ellátott állásfoglalását az MTA Doktori Tanácsa Titkárságának nyújtja be, amely azt haladéktalanul megküldi az osztálynak.

(2) Az osztály megvizsgálja a bírálóbizottság állásfoglalását. Az osztályülésen az előterjesztő a bírálóbizottság elnöke, akadályoztatása esetén a bizottság általa felkért tagja. A cím odaítélésére vonatkozó javaslat elutasításának indoka csak ügyrendi vagy tudományetikai ok lehet.

Amennyiben ügyrendi vagy tudományetikai kifogás nem merül fel, az osztály a bírálóbizottság döntését felterjeszti elfogadásra a Doktori Tanácshoz. Ha ügyrendi vagy tudományetikai kifogás merül fel, a tudományos osztály titkos szavazással dönt arról, hogy a felmerült probléma indokolja-e az Ügyrendi, illetve a Tudományetikai Bizottság állásfoglalásának kikérését. Az osztály ügyrendi kérdésben a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottságához, etikai kérdésben az MTA Tudományetikai Bizottságához fordul. Erről szóló határozatát az osztály megküldi a Doktori Tanácsnak.

13. §

(1) Az eljárás során készült állásfoglalásokat a kérelmező a hatályos szabályzat előírásai szerint megtekintheti.

(2) Az osztály doktori ügyeket július és augusztus hónapban nem tárgyal: az elintézési határidőt ennek megfelelően kell számítani.

II.

Az érdemi vizsgálat elvei

A kérelmező munkássága

(D. Sz. I. fejezet 1.§, III. fejezet 24. §)

14. §

(1) A kérelmező munkássága formai és tartalmi ismertetőjegyek alapján ítéltető meg.

(2) A formai követelmények a kérelmezőnek a tudományos életben való részvételét, jelenlétét igazolják, rendszerint számszerűsíthető adatokkal.

(3) A tartalmi követelmények a kérelmezőnek a felkészültségét és a tudományterületre gyakorolt hatását, munkássága hatékonyságát – a személyéhez egyértelműen köthető tudományos eredményeket – igazolják, rendszerint tudománymérési adatokkal.

(4) A kérelmező tudományos teljesítményének értékét a formai és a tartalmi követelmények ésszerű mérlegelésével – elsősorban a tartalmi követelmények alapján – kell meghatározni. A Biológiai Tudományok Osztálya részletes tartalmi és formai követelményeit *Az MTA Biológiai Tudományok Osztályának követelményei az MTA doktora cím elnyeréséhez* című dokumentum tartalmazza.

Ebben részletes tájékoztatás található:

- a doktori műre és a tézisekre vonatkozóan,
- a tudománymérési követelményekről,
- a szakmai habitusvizsgálat követelményéről,
- a benyújtandó (nyomtatott és elektronikus) anyagoklistájáról.

Formai követelmények

(1) Formai szempontból a kérelmező abban az esetben felel meg az elvárásoknak, ha

- szakterületén megfelelő számú és megfelelő színvonalú közleménye van,
- közleményeit megfelelő számban idézik, hasznosítják mások közleményei,
- aktívan részt vesz a tudományos közéletben

Ezeket a tudományszak sajátosságainak megfelelően kell vizsgálni.

(2) A közlemények tudománymérési vizsgálata (vö. *Publikációs adatlapok*) arra terjed ki, hogy a közlemény műfajbeli adottságai folytán mennyiben tartalmazhat önálló tudományos teljesítményt. Különösen az

- önálló tudományos könyvek,
- tudományos könyvben önálló fejezetek,
- önálló egyszerűs, illetve a pályázó vezetésével megvalósított rangos tudományos folyóiratokban megjelent cikkek, tanulmányok,
- szakcikkek, tanulmányok,
- felsőoktatási tankönyvek, jegyzetek

számát, arányát, továbbá a rájuk való hivatkozásokat indokolt vizsgálni.

(3) A tudományos közéletben való részvétel (vö. *Tudományos közéleti adatlap*) értékelése során figyelembe vehető, hogy a kérelmező

- közreműködött-e fokozatszerzéssel zárult PhD-hallgatók, vagy közös publikációkkal igazolt posztdoktorok szakmai irányításában,
- közreműködött-e TDK-hallgatók szakmai irányításában,
- közreműködött-e felsőoktatási képzésben,
- részt vett-e magyar nyelvű tudományos, ismeretterjesztő közlemény vagy oktatási anyag kiadásában,
- közreműködött-e tudományos továbbképzésben, illetve minősítésben,
- milyen hazai és nemzetközi folyóiratok szerkesztésében működik közre,
- milyen tudományos szervezetek tagja,

- milyen hazai és nemzetközi kutatói pályázatokat nyert el,
- részt vett-e hazai és nemzetközi tudományos konferencián, ha igen, hányszor, milyen minőségben,
- kapcsolatban áll-e közös pályázattal, publikációval, illetve tananyaggal dokumentálhatóan külföldi tudományos, illetve felsőoktatási intézetekkel, nemzetközileg elismert szakemberekkel,
- milyen egyéb tudományos jellegű közszereplést vállalt.

Tartalmi követelmények

A jelöltnek a Biológiai Tudományok Osztálya követelményeit az MTA doktora cím megszerzéséhez teljesítenie kell.

- (1) A tartalmi követelmények vizsgálata során elsősorban a következőket kell figyelembe venni és értékelni:
 - a tudományos munkásság eredményessége (publikációs teljesítmény, idézettség, iskolateremtő képesség),
 - tudományos felkészültség.
- (2) A tudományos munkásság eredményességének értékelése a tudományos pályafutás és a tudományos művek tartalmi, színvonalbeli vizsgálata alapján végezhető el. A kérelmező tevékenységét mindkét értelemben a teljes életmű egészében kell áttekinteni a kérelem benyújtásáig terjedő időszakig. Külön kell értékelni a tudományos fokozat megszerzését követő időszak eredményeit.
- (3) Külön kell értékelni azt, ha a pályázó a magyar tudományos kutatás külföldi megismertetését elősegítette, hírnevét növelte.
- (4) A kérelmező tudományos közleményeit összességükben kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az egyes közlemények megjelenésük idején megfeleltek-e a nemzetközi tudományos színvonalnak.
- (5) A kérelmező tudományos közleményei színvonalának megítélése során kell állást foglalni annak az öt műnek a tudományos értékéről, amelyet a kérelmező megjelölt és az iratokhoz csatolt (D. Sz., 25. pont (6) bekezdés i) pont).
- (6) A felkészültséghez ezen túl más kutatói adottságok is hozzátartoznak, mint pl. szervezőképesség, nyelvismeret, szakterületén a magyar nyelv magas szintű művelése, irányítóképesség, a tudományos problémák megoldásához szükséges kiemelkedő felismerőképesség stb. – az irányító, vezető tudományos kutató személyes készségei és tulajdonságai –, amelyekre a munkásságból lehet következtetni, és amelyek elvárhatók attól, aki a címet megszerezni kívánja.

A cím odaítélésével kapcsolatos feladatok

A cím odaítélésével kapcsolatban az osztály a D. Sz. III. fejezet 44. § (1), (2) és (4) bekezdés szerint jár el.

Az osztály doktori bizottságának/bizottságainak létrehozása

(D. Sz. II. fejezet 15. §)

15. §

A Biológiai Tudományok Osztálya nem működtet külön doktori bizottságot, doktori ügyekben valamennyi tudományos és osztályközi tudományos bizottsága eljárhat. A tudományos bizottságok létrehozása az MTA Alapszabálya és Ügyrendje, továbbá az osztály Ügyrendjének vonatkozó rendelkezései szerint történik.

16. §

Az osztály doktori eljárásának formai és tartalmi követelményeit az osztály doktori minimumkövetelményei tartalmazzák, amelyeket a Doktori Tanács elfogadását követően a Doktori minimumkövetelmények Tárában rögzít.

Az osztály doktori ügyrendre irányadó eljárásrendjét az osztályügyrend 2. sz. mellékletében szabályozza és a Doktori Tanács elé terjeszti.

ZÁRADÉK

Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya 2025. február 11-i ülésén tárgyalta és fogadta el jelen doktori ügyrendjét.

Az MTA Elnöksége a doktori ügyrendet 2025. június 24-i ülésén hagyta jóvá.

A doktori ügyrend 2025. július 15-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Elnökség által 2021. április 13-án jóváhagyott doktori ügyrend.